

Recensie: Death of a salesman ★★★1/2***

Young Vic Londen
woensdag 29 mei 2019

foto © Brinkhoff and Mogenburg

Recensie:

Twee stukken van Arthur Miller staan er op dit moment geprogrammeerd in the Young Vic en The Old Vic. Death of a salesman in de ene zaal, All my sons in de andere. Death of a salesman levert een donkere en ironische blik op de maatschappij. Je moet (jezelf) kunnen verkopen, om het te maken in het leven. Maar verandering, en je opwerken in die context is zo goed als onmogelijk dat stelt Willy Loman (Wendell Pierce) vast. Al jaren heeft ie een job als verkoper, maar hij moet het hebben van de commissie die hij opstrijkt. Hij zit op het einde van zijn carrière. 700 mijl heeft ie onlangs gereden en niets verkocht, weet zijn vrouw Linda (Sharon D. Clarke in een met veel moedergevoelens gebrachte dialoog waarbij ze Biff vraagt waar zijn liefde om zijn vader is gebleven). Willy is moe, moet wekelijks 50 dollar lenen bij Charley (Trevor Cooper) omdat de ijskast alweer stuk is, of voor iets anders. Wanneer hij bij Howard Wagner (Matthew Seadon-Young) vraagt of ie geen kantoorjob kan krijgen, wijst ie dat af. Sterker nog: Willy wordt ontslagen terwijl Howard wel pronkt met zijn allernieuwste snuffje: een bandrecorder. Ook Willy's zoon Biff blijkt geen goed nieuws te hebben dezelfde dag. Hij is gestopt met school omdat ie in zijn laatste jaar niet slaagde voor alle vakken. Sterker: hij zat een tijdje in de cel toen ie iets gestolen had om toch iet of wat succes te kunnen tonen. Charley biedt Willy een job aan die inhoudelijk niet al te veel zou voorstellen. De opstapeling van tegenslagen doen Willy de gedachten uitvoeren waar ie al lange tijd mee speelt: uit het leven stappen via een gasontploffing.

Om de state of mind van het hoofdpersonage te schetsen, zien we verschillende meubelstukken zweven boven de scène. Ofwel: Willy verliest gaandeweg alle realiteitszin. Hij denkt zich te kunnen blijven meten met anderen zoals zijn overleden broer Ben die in zijn leefwereld nog steeds erg aanwezig zijn. Extra ironisch is het feit dat Ben neergezet wordt door de zwarte acteur Joseph Mydell. 'Ik was van plan naar Alaska te gaan maar belandde uiteindelijk in Afrika en daar werd ik rijk via de diamantmijnen.' Â Luidop droomt Willy van twee buitenverblijven voor zijn zoons Happy (Martins Imhangbe) en Biff (Arinzé Kene). Punt is dat zijn huidige huis nog niet helemaal afbetaald is. Arthur Miller schetst hier een ontzettend ontzettende visie op de Westerse samenleving. Pas op het einde van het stuk, wanneer Willy zichzelf van kant gemaakt heeft, volgt ironisch genoeg de bevrijding voor Linda. Het huis is afbetaald. De vrijheid lonkt, al kan ze â€“ ook al is zij het die haar zoons informeert over de aanwijzingen dat haar man zelfmoord wil plegen â€“ uiteindelijk zijn daad niet vatten.Â Â

Groter kan het contrast niet zijn met de scenografie wellicht. De vloer is er een van grijze beton waaruit bepaalde elementen naar boven kunnen komen of zakken (o.a. het bed wat niet alleen het gevoelloze, het afgestompte toont van een man die eigenlijk al dood is terwijl ie nog leeft, maar tevens een verwijzing is naar de slavernij in het Amerika uit de negentiende eeuw en hoe onheus de zwarte bevolking destijds en ook na de slavernij behandeld werden). Marianne Elliott en Miranda Cromwell tekenden voor de regie die een zekere armoede en minimalistische aanpak uitstraalt. Breed hebben de Lomans het nu eenmaal niet. Naast het maken in het leven, behoort ook een goede vrouw vinden, tot een belangrijke te verwezenlijken daad in de toenmalige maatschappij. Ook dat lijkt een pittige opdracht voor Biff terwijl Happy's levensstijl als womanizer afgekeurd wordt door zijn moeder.

Voor de live zang tekenen Sharon D. Clarke en Nenda Neurer die respectievelijk een Amerikaanse spiritual en een Amerikaanse standard laten horen. Hoewel *Death of a salesman* een goede voorstelling is, is de expositie tussen start en het eerste plotpunt te lang en het vertelritme te traag. Het eerste plotpunt is wanneer Linda haar zoons vertelt dat hun vader niet meer goed verkoopt. Het tweede bedrijf is uitstekend, kent wel een beter ritme en gaat via het tweede plotpunt (ontslag van Willy) richting dramatische finale. Vooral wat Sharon D. Clarke, Nenda Neurer en Wendell Pierce neerzetten op het podium van the Young Vic konden we erg smaken.
< Bert Hertogs >